

Stručni rad

**PROVEDBA PROJEKTA "HRVATSKI ZA
PRVE RAZREDE: PREDMETNA PODRUČJA A,
B, C NA MREŽI" U GIMNAZIJI PETRA
PRERADOVIĆA VIROVITICA - ISKUSTVA I
REZULTATI PROVEDBE MREŽNIH
AKTIVNOSTI**

Vera Žužić, prof. hrv. jezika i književnosti, prof. savjetnica
Josip Strija, prof. i viši knjižničar, stručni suradnik mentor
Gimnazija Petra Preradovića Virovitica, Virovitica

Sažetak

U tekstu ćemo predstaviti provedbu projekta „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C na mreži“ u Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica s ciljem povećanja razine usvojenosti nastavnih ishoda iz područja hrvatskog jezika. Projekt se provodio na mreži, kao izvannastavna aktivnost, a učenicima su osim edukacija uživo na kraju ostale dostupne snimke predavanja i radionica, radni zadatci i gotove prezentacije. Učenici su sudjelovali u deset susreta s ciljem poboljšanja rezultata testiranja provedenog na početku. Svaka tema započinjala je videosusretom s pojašnjenjima sadržaja nakon čega su učenici samostalno radili na zadatcima. Školska knjižnica imala je važnu ulogu u projektu, pripremajući zadatke i pružajući resurse za podršku online edukaciji. Evaluacija je pokazala pozitivne rezultate u postignućima učenika i poboljšanju usvajanja nastavnog gradiva. Projekt je istaknuo važnost integracije tehnologije i obrazovanja te potrebu za inovativnim pristupima nastavi hrvatskoga jezika.

Ključne riječi: projekt, Hrvatski jezik, mrežna edukacija, školska knjižnica, usvajanje nastavnih ishoda

1. Uvod

Provedba školskih projekata postaje sve važnija komponenta suvremenog obrazovnog sustava. Takvi projekti omogućuju učenicima interaktivno sudjelovanje u nastavnim aktivnostima, potičući njihovu kreativnost, angažman i samostalnost. [1] Osim toga, školski projekti pružaju priliku za primjenu stečenog znanja i vještina na praktične situacije te potiču razvoj timskog rada i suradnje među učenicima. Njihov je cilj pružiti učenicima dodatne mogućnosti za usvajanje nastavnog gradiva na temelju njihovih interesa, potreba i stilova učenja. [2] Ovakvi projekti često se provode kao nadopuna redovnoj nastavi, pružajući dodatne izazove i obogaćujući učeničko iskustvo. [3] U projektima učenici se potiču na istraživanje, samostalno razmišljanje, rješavanje problema i prezentaciju svojih ideja. [5] Ove školske godine, 2022./2023., u Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica, proveden je projekt „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C na mreži“. Projekt je bio usmjeren na povećanje razine usvojenosti ishoda nastavnog predmeta Hrvatski jezik putem mrežne edukacije u prvim razredima gimnazijskih programa. Učenici su imali priliku sudjelovati u mrežnim aktivnostima koje su obuhvaćale snimke predavanja, radionica, radne zadatke i gotove prezentacije. Projektni pristup omogućio je fleksibilnost učenicima da samostalno istraže i prodube svoje znanje o hrvatskom pravopisu, gramatici i književnosti te unaprijede svoje rezultate. Važno je istaknuti da provedba školskih projekata zahtijeva aktivnu suradnju između nastavnika, stručnih suradnika i učenika. Nastavnici i stručni suradnici imaju ključnu ulogu u osmišljavanju i pripremi aktivnosti, pružanju podrške učenicima te evaluaciji postignutih rezultata. [4] Učenici pak, u projektima razvijaju vještine kao što su timski rad, kritičko razmišljanje, komunikacija i prezentacijske vještine.

U ovom članku istražiti ćemo važnost i prednosti provedbe školskih projekata te analizirati konkretni primjer projekta „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C na mreži“. Proučiti ćemo njegove ciljeve, aktivnosti i rezultate kako bismo dobili uvid u uspješnu integraciju tehnologije i obrazovanja te njezin utjecaj na poboljšanje kvalitete nastave i usvajanje nastavnog gradiva.

U nastavku članka, detaljnije ćemo analizirati provedbu projekta, sudjelovanje učenika, koristi koje su proizašle iz njega te donijeti zaključak o važnosti školskih projekata kao poticajnog i interaktivnog pristupa obrazovanju.

2. Metodologija, rezultati i evaluacija

2.1. Metodologija

Projekt „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C“ temelji se na provedbi mrežne edukacije u prvim razredima svih gimnazijskih programa iz predmetnog kurikuluma nastavnog predmeta Hrvatski jezik. Metodologija projekta uključuje nekoliko koraka kako bi se postigao cilj povećanja razine usvojenosti ishoda. Prvi je korak bilo inicijalno testiranje učenika prvih razreda kako bi se procijenila njihova razina znanja u predmetu Hrvatski jezik. Test je obuhvatio sva tri predmetna područja (Hrvatski jezik i komunikacija, Književnosti i stvaralaštvo, Kultura i mediji) i temeljio se na kurikulumu Hrvatskoga jezika za 7. i 8. razred osnovne škole. Analiza rezultata inicijalnog testa omogućila je identifikaciju područja koja zahtijevaju dodatno unaprjeđenje. Na temelju rezultata testa, izradio se plan rada koji se prilagođavao potrebama učenika, a obuhvatio je desete mrežnih edukacija/radionica temeljenih na analizi rezultata inicijalnog testa. Osim

toga, analizirale su se i ostvarene razine ishoda iz osnovne škole kako bi se prilagodili novim razinama vezanim uz srednjoškolski program.

Jedan od ključnih koraka u metodologiji projekta bila je izrada materijala za obradu sadržaja i provjeru znanja. Materijali uključuju videolekcije, zadatke za vježbu i provjeru prilagođene mrežnom okruženju. Ovi materijali služe kao temelj za virtualna predavanja i vježbe za učenike nakon održanih radionica.

Organizacija radnog prostora na mreži također je važan aspekt metodologije projekta. Korištenjem Loomen e-kolegija koji je dostupan na poveznici <https://skole.loomen.carnet.hr/course/view.php?id=25232>, stvorio se virtualni radni prostor koji omogućuje učenicima pristup materijalima i olakšava komunikaciju s voditeljima projekta. Učenici imaju mogućnost raditi samostalno u svoje slobodno vrijeme te sudjelovati u virtualnim susretima za provjeru rješenja zadataka i obradu novih sadržaja. Osim toga, izgradila se mrežna stranica projekta koja je javno dostupan alat za sve zainteresirane, a putem koje je moguće pristupiti svim materijalima. Stranica je dostupna na poveznici <https://sites.google.com/view/hrvatski-za-prve-razrede/pocetna-stranica>.

Nakon provedbe projekta evaluacija se provela putem učeničkog ispunjavanja ankete. Anketa je za cilj imala prikupiti povratne informacije o organizaciji i sadržaju edukacije te pružiti vrijedne uvide za daljnje unaprjeđenje nastavnog procesa. Metodologija projekta „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C“ pruža strukturiran i sistematičan pristup kako bi se postigao cilj povećanja usvojenosti ishoda nastavnog predmeta Hrvatski jezik. Kombinacija inicijalnog testiranja, analize rezultata, izrade materijala, organizacije radnog prostora na mreži i evaluacije osigurava učinkovitu provedbu mrežne edukacije i unaprjeđenje kvalitete nastave. Materijale su izradili profesorica hrvatskoga jezika Vera Žužić koja je uz izradu prezentacija i vodila edukacije dok je zadatke u alatu LearningApps izradio školski knjižničar Josip Strija koji je brinuo i o organizaciji materijala u e-kolegiju i na mrežnoj stranici.

2.2. Rezultati

Projekt „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C“ uspješno je proveo inicijalno testiranje i završno testiranje kako bi se procijenila razina znanja učenika u predmetu Hrvatski jezik prije i nakon provedenih edukacija.

Na inicijalnom testiranju prosječan broj bodova koji su učenici ostvarili bio je 24,94 od ukupno 40 bodova. Medijan, odnosno srednja vrijednost rezultata, iznosio je 25 bodova. Raspon bodova na inicijalnom testiranju kretao se od 15 do 36 bodova, što pokazuje raznolikost u postignućima učenika.

Nakon provedenih edukacija provedeno je završno testiranje kako bi se provjerila usvojenost sadržaja. Na završnom testiranju, učenici su ostvarili prosječan broj bodova 29,94 od ukupno 40 bodova. Medijan broj bodova iznosio je 30 bodova. Raspon bodova na završnom testiranju bio je od 20 do 40 bodova.

Analiza rezultata testiranja ukazuje na značajan napredak učenika tijekom provedbe projekta. Prosječan broj bodova povećao se za 5 bodova, a medijan je također porastao za 5 bodova. Ovi rezultati ukazuju na poboljšanje razumijevanja i usvajanja sadržaja predmeta Hrvatski jezik.

Projekt „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C“ pridonio je povećanju razine usvojenosti ishoda i razvijanju interesa za obrazovanje korištenjem mrežnih resursa. Ovi rezultati potvrđuju važnost mrežnih edukacije i strukturiranog pristupa u nastavi Hrvatskog jezika, također i u izvannastavnim aktivnostima.

2.3. Evaluacija

U evaluaciji projekta „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C“ učenici su ocjenjivali različite aspekte projekta odabirom ocjene od 1 do 10. Rezultati evaluacije pružaju uvid u zadovoljstvo učenika i njihove percepcije o važnosti i kvaliteti različitih aspekata projekta.

Na pitanje koje se odnosi na važnost obuhvaćenog sadržaja, učenici su prosječno ocijenili projekt s 7,68 bodova. To ukazuje na to da su učenici prepoznali važnost sadržaja koji je obrađen u projektu.

Kada je u pitanju težina zadataka u početnom i završnom testiranju, učenici su prosječno dali ocjenu od 5,90 bodova. Ova ocjena ukazuje na to da su učenici smatrali da su zadatci imali umjerenu razinu težine.

U pogledu jasnoće i važnosti uputa koje su pristizale na njihove e-adrese prije održavanja radionica, učenici su prosječno ocijenili s visokom ocjenom od 8,36 bodova. To ukazuje na to da su učenici smatrali da su upute bile jasne i da su imale važnu ulogu u organizaciji radionica.

Kada je u pitanju njihovo snalaženje u projektnom e-kolegiju u Loomenu, učenici su prosječno ocijenili s ocjenom 8. To ukazuje na to da su se učenici dobro snalazili u digitalnom okruženju i da su imali pozitivno iskustvo korištenja e-kolegija. U pogledu vlastitog znanja nakon provedenih radionica, učenici su prosječno ocijenili s 6,73 bodova. Ova ocjena ukazuje na to da su učenici osjetili određeni napredak u svom znanju nakon sudjelovanja u radionicama, ali da još uvijek postoji prostor za daljnje usvajanje sadržaja. Kada je riječ o kvaliteti radionica i materijala, učenici su prosječno ocijenili prezentacije s 7,84 bodova, virtualne radionice s 7,31 bodova, snimke virtualnih radionica s 7,53 bodova i interaktivne zadatke s 7,74 bodova. To ukazuje na to da su učenici ocijenili kvalitetu materijala kao zadovoljavajuću. U pogledu važnosti radionica i materijala, učenici su prosječno ocijenili važnost prezentacija s 6,94 bodova, virtualnih radionica s 6,68 bodova, snimki virtualnih radionica s 6,53 bodova i interaktivnih zadataka s 7,10 bodova. Ove ocjene ukazuju na to da su učenici prepoznali važnost radionica i materijala iako su ocijenili važnost nešto nižom u usporedbi s kvalitetom. Ukupno gledajući, evaluacija projekta „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C“ pokazuje da su učenici izrazili zadovoljstvo projektom i prepoznali važnost i kvalitetu različitih aspekata. Također, rezultati ukazuju na prostor za daljnje poboljšanje i prilagodbu kako bi se još više unaprijedila iskustva učenika i bili postignuti još bolji rezultati.

3. Zaključak

Projekt „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C na mreži“ proveden u Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica pokazao je značajan napredak učenika u usvajanju sadržaja predmeta Hrvatski jezik. Rezultati evaluacije pokazuju da su učenici ostvarili prosječno 5 bodova više na završnom testiranju u odnosu na inicijalno testiranje. Važna komponenta ovog projekta bila je suradnja nastavnika i stručnih suradnika školskih knjižničara i školske knjižnice. Njihova koordinacija i doprinos omogućili su stvaranje kvalitetnih materijala i organizaciju virtualnih radionica za učenike. Projekt je također ostvario održivost budući da su materijali sada dostupni svima, kako učenicima škole tako i svim zainteresiranima, jer su objavljeni javno. To omogućava daljnje korištenje materijala i pristup informacijama za sve koji žele unaprijediti svoje znanje iz područja Hrvatskog jezika.

Projekt „Hrvatski za prve razrede: predmetna područja A, B, C na mreži“ dobio je financijsku podršku od 11.400,00 kn putem Poziva za financiranje projekata u sklopu izvannastavnih aktivnosti osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova u školskoj godini 2022./2023. Ova financijska podrška omogućila je provedbu projekta i ostvarenje zacrtanih ciljeva. Uzimajući u obzir sve navedene informacije, zaključujemo kako je projekt ostvario uspješan napredak učenika u usvajanju sadržaja Hrvatskog jezika. Suradnja nastavnika i stručnog suradnika školskog knjižničara te održivost projekta dostupnošću materijala svim zainteresiranim osobama predstavljaju ključne faktore uspjeha. Ovaj projekt pruža vrijedan primjer kako se putem inovativnih metoda i tehnologija može unaprijediti učenje i podržati učenike u postizanju boljih rezultata.

4. Literatura

- [1.] Juranko, G. (2016.) Školski projekti: primjeri aktivnog učenja i poučavanja, Zadar: Odjel za pedagogiju Sveučilišta u Zadru.
- [2.] Novogradec, J. (2020.) Pripremanje i provođenje školskih projekata, <https://www.skole.hr/pripremanje-i-provođenje-skolskih-projekata/>, posjećeno 12. 6. 2023.
- [3.] Provenzano, B. (2018.) Project-Based Learning and the Research Paper, <https://www.edutopia.org/article/project-based-learning-and-research-paper>, posjećeno 12. 6. 2023.
- [4.] Ristić, R., Španjić, T. (2019.) Timski rad (projekti u nastavi) – priručnik s primjerima iz prakse, Zagreb: Profil Klett.
- [5.] Salopek, A. (2012). Korelacija i integracija u razrednoj nastavi. Školska knjiga: Zagreb.